

Tuulialfa Oy
Knuutintie 3 as.2
00370 Helsinki

LAUSUNTO

2.6.2016

Dnro 0454/2016

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto YVA-harkintaa varten

KUUSISELÄN UUSIUTUVAN ENERGIAN HANKE

Tuulialfa Oy on pyytänyt lausuntoa Kuusiselän kaatopaikalle sijoittuvasta uusiutuvan energian hankkeesta, jossa rakennettaisiin 7 tuulivoimalaa (4 kaatopaikalle) ja suunnitellaan myös bioenergian ja aurinkoenergian hyödyntämistä. Lausuntoa pyydetään ELY:n YVA-harkintaa varten. Hanke sijoittuu Narkauksen paliskuntaan, jolta on pyydetty oma lausunto. Paliskunnan lausunnossa käsitellään alueen poronhoitoa.

Poronhoidon huomioon ottaminen tuulipuistohankkeissa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (poronhoitolaki, PHL 848/1990, 3§). Poronhoitolain lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ja alueella voimassa olevan maakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttävät, että poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 468/1994) velvoittaa myös omalta osaltaan alueella toimivaan elinkeinoon kohdistuvien vaikutusten selvittämiseen.

Poronhoitolaissa säädetään neuvotteluvelvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen vaikuttavia toimenpiteitä (PHL 53 §). Myös muualla kuin suoraan valtion mailla tapahtuvalla maankäytöllä on yleensä jonkin asteisia vaikutuksia paliskunnan toimintaedellytysten jatkuvuuteen. Tästä syystä poronhoitoalueella maankäytön suunnittelua on suositeltavaa toteuttaa erilaisilla osallistavilla suunnittelu- ja neuvotteluprosesseilla.

Poronhoitolain takaama vapaa laidunoikeus on tarkoitettu pysyväksi oikeudeksi, eikä sitä voi myydä tai vuokrata. Poronhoito on laaja-alainen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu mahdollisimman yhtenäisiin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (kesä-, talvi-, rykimä- ja vasoma-alueet), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoitotyöhön liittyvät toiminta-alueet ja infrastruktuuri (kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertaidat ym.). Kaikki paliskunnan

alueelle tuleva uusi toiminta ja maankäyttö vaikuttavat poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen muodostaa yhtenäisen toimintaympäristön. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä. Tästä syystä maankäyttöhankkeita on aina tarkasteltava tapauskohtaisesti yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely ja kaavoitus

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointi ei yksistään välttämättä edellytä YVA-menettelyä. Mikäli päädytään YVA:n, tulee vaikutuksia arvioida riittävän laajalla selvityksellä. Jos YVA-menettelyyn ei päädytä, alueen merkitystä ja hankkeen vaikutuksia paliskunnan poronhoidolle tulee silti selvittää kaavoituksen yhteydessä. Selvityksiä varten on mahdollisuus saada käyttöön poronhoidon paikkatietoa-aineistoa alueelta. Selvitykset edellyttävät myös vuoropuhelua paliskunnan kanssa.

Poronhoidon huomioon ottamisesta maankäytön suunnittelussa on julkaistu opas: <http://paliskunnat.fi/poroyva/> Lisätietoja poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnista saa Paliskuntain yhdistykseltä. Tuulivoiman rakentamisen vaikutuksista poronhoitoon on tutkimustietoa mm. Ruotsista. Suomessa hankkeiden seuranta on myös aloitettu, mutta niistä ei vielä ole julkaistu tuloksia.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao